WIKIPEDIA

Yue

Mula sa Wikipediang Tagalog, ang malayang ensiklopedya

Ang **Wikang Yue** o **Yueh** (Ingles pronunciation: /ˈjuːeɪ/ or /juːˈeɪ/)[2] ay isang pangunahing sangay ng Tsino na ginagamit sa Timog Tsina, lalo na sa mga lalawigan ng Guangdong at Guangxi.

Ang pangalang **Kantones** karalasang ginagamit para sa buong sangay, ngunit pinili ng mga dalubwika na ilaan ang pangalang iyon para sa mga baryante ng Guangzhou (Kanton) at Hong Kong, na siyang wikaing prestihiyo.

Ginagamit ang Kantones at Taishanes ng marami-raming populasyon ng mga Tsinong nasa ibayong-dagat sa Timog-Silangang Asya, Awstralya at Hilagang Amerika, lalo na rin sa naging bunga ng maramihang pag-iibayong-dagat mula sa Hong Kong.

Hindi mutuwal na intelihible ang mga wikaing Yue sa ibang baryante ng Tsino.[3] Sila ang ilan sa mga konserbatibong baryante na mayroong pagpapanatili ng panghuling katinig mga mga kategoryang pangtono ng Gitnang Tsino, ngunit nawalan ng maraming pagkakatangi ng pang-unahan at pang-gitnang mga katinig na napanatili ng ibang baryante ng Tsino.

Pangalan

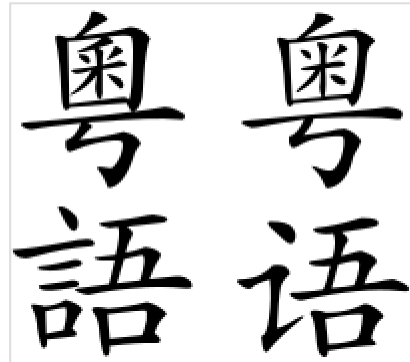
Ang prototipikal na paggamit ng pangalang *Kantones* (*Cantonese* sa Ingles) ay para sa wikaing Guangzhou (Kanton) ng Yue,[4] ngunit karaniwan iyon na ginagamit para sa Yue sa kabuuan. Upang maiwasan ang pagkalito, maaaring ipangtawag sa mga tekstong akademiko ang pangunahing sangay ng Tsino na "Yue",[5][6] kasunod ng baybaying Pinyin ng Mandarin, at maaaring bigyang-restriksyon ang "Kantones" sa pangkaraniwang paggamit bilang diyalekto ng Guangzhou, o iwasan naman ang katagang "Kantones" sa kabuuan at bigyang-kilanlan ang Yue mula sa diyalektong Kanton o Guangzhou.

Tingnan din

- Kantones

Yue

Kantones
廣東話/广东话

Yuhtyúh (*Yue*) nakasulat sa mga titik na Tradisyonal na Tsino (kaliwa) at Pinapayak na Tsino (kanan)

Sinasalitang katutubo sa	Katimugang Tsina, Hong Kong, mga komunidad sa ibayong-dagat
Rehiyon	Delta ng Ilog Perlas (gitnang Guangdong, Hong Kong, Macau); silangang-katimugang Guangxi
Etnisidad	Mga Kantones (Tsinong Han)
Mga katutubong tagapagsalita	60 milyon (2007)[1]
Pamilyang wika	Sino-Tibetano ▪ Sinitiko ▪ Tsino ▪ **Yue**
Mga wikain/diyalekto	Guangfu (kabilang ang Kantones) Siyi (kabilang ang Taishanes) Gao–Yang Yong–Xun Gou–Lou Qin–Lian

Sanggunian

1. Mikael Parkvall, "Världens 100 största språk 2007" (The World's 100 Largest Languages in 2007), in *Nationalencyklopedin*
2. "Yueh", *Webster's Third International Dictionary*.
3. Victor H. Mair (2009): Mutual Intelligibility of Sinitic Languages (http://languagelog.ldc.upenn.edu/nll/?p=1211)
4. "Cantonese" (http://oed.com/search?searchType=dictionary&q=Cantonese). *Oxford English Dictionary* (ika-3 edisyon). Oxford University Press. Setyembre 2005.
5. Ethnologue: "Yue Chinese"; "Yue" or older "Yüeh" in the OED; ISO code *yue*
6. Ramsey (1987), p. 98.

	Wu–Hua
Sistema ng pagsulat	Tradisyonal na Tsino (Sulating Kantones) Braille Kantones
Opisyal na katayuan	
Opisyal na wika sa	Hong Kong at Macau (*de facto,* baga ma't opisyal na tinutukoy bilang "Tsino"; Kantones at paminsan-minsan Mandarin ay ginagamit sa pamahalaan). Kinikilalang wikang rehiyonal sa Suriname.
Mga kodigong pangwika	
ISO 639-3	yue

PAALALA: Maaaring naglalaman ang pahinang ito ng mga simbolong pamponetikong IPA sa *Unicode*.

Yue / Kantones	
Tradisyonal na Tsino	粵語
Pinapayak na Tsino	粤语
Kantones Jyutping	Jyut6 jyu5
Kantones Yale	Yuhtyúh
Hanyu Pinyin	Yuèyǔ
Mga transkripsiyon	
Mandarin	
- Hanyu Pinyin	Yuèyǔ
Min	
- Hokkien POJ	O̍at-gí, O̍at-gú
Wu	
- Romanisasyon	Yoeh nyy

Kantones (Yue)	
- **Jyutping**	Jyut6 jyu5
- **Romanisasyong Yale**	Yuhtyúh
Karaniwang batid bilang	
Tradisyonal na Tsino	廣東話
Pinapayak na Tsino	广东话
Mga transkripsiyon	
Mandarin	
- **Hanyu Pinyin**	Guǎngdōng Huà
Min	
- **Hokkien POJ**	Kńg-tang-oē
Wu	
- **Romanisasyon**	Kuaon ton ho
Kantones (Yue)	
- **Jyutping**	Gwong2 dung1 waa6
- **Romanisasyong Yale**	Gwóng dūng wá

 Ang lathalaing ito ay isang usbong. Makatutulong ka sa Wikipedia sa pagpapalawig (https://tl.wikipedia.org/w/index.php?title=Yue&action=edit) nito.